

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психологія військового управління» є однією із основних у підготовці висококваліфікованих офіцерів військового управління оперативно-тактичного рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 251 «Державна безпека» зі спеціалізацій «Морально-психологічне забезпечення дій військових частин і з'єднань НГУ» та «Психологічна робота у Національній гвардії України», за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» зі спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», а також за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» зі спеціалізацій «Організація тилового забезпечення військових частин і з'єднань НГУ» та «Організація технічного забезпечення військових частин і з'єднань НГУ».

Здобувачі вищої освіти у результаті вивчення даної навчальної дисципліни мають набути необхідного рівня соціально-психологічної компетентності для здійснення ефективної управлінської діяльності у частинах та з'єднаннях Національної гвардії за спеціальністю та посадовим призначенням. У межах цього курсу слухачі продовжують формувати інтегральну та загальні компетентності, необхідні для успішної реалізації управлінських функцій військового керівника, здійснення управлінських впливів на підлеглих і реалізацію психологічних умов ефективного управління військовими колективами, а також створення потенціалу для багатоваріантного вибору шляху подальшого військово-професійного удосконалення з урахуванням конкретних потреб Національної гвардії України.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Для спеціальності 251 «Державна безпека» зі спеціалізацій «Морально-психологічне забезпечення дій військових частин і з'єднань НГУ» та «Психологічна робота у Національній гвардії України», спеціальності 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» зі спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», а також за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» зі спеціалізацій «Організація тилового забезпечення військових частин і з'єднань НГУ» та «Організація технічного забезпечення військових частин і з'єднань НГУ» за денною формою навчання – 3 кредити (90 годин): 54 годин аудиторної роботи, 36 годин самостійної роботи (у тому числі 10 годин на виконання індивідуального науково-дослідного завдання), за заочною формою навчання – 3 кредити (90 годин): 18 годин аудиторної роботи, 72 години самостійної роботи (у тому числі 7 годин на виконання індивідуального науково-дослідного завдання).

МЕТА КУРСУ

Мета курсу – формування соціально-психологічної компетентності випускника магістратури, необхідної для здійснення ефективної управлінської діяльності в частинах та з'єднаннях Національної гвардії за спеціальністю та посадовим призначенням через засвоєння знань щодо сутності психологічних феноменів, які визначають успішність реалізації управлінських функцій військового керівника та вдосконалення умінь управлінських впливів на підлеглих.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни випускники повинні здобути теоретичні знання та практичні уміння і навички, які є необхідними для успішного

виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю та подальшого навчання і набути такі **результати навчання**:

РН-3 Володіти базовими знаннями щодо організації та здійснення безпечної навчально-бойової та службово-бойової діяльності.

РН-4 Виступати в ролі наставників молодших колег по службі у вдосконаленні педагогічної майстерності ефективно застосовуючи на практиці різні методики та прийоми навчання.

РН-7 Демонструвати здатність проводити експериментальні та теоретичні дослідження, узагальнювати, аналізувати, систематизувати, робити обґрунтовані висновки з питань професійної діяльності та презентувати свої досягнення у формі звіту з використанням посилань, додатків, документів відповідно до теми та захистити їх перед комісією науковців.

РН-10 Здійснювати управління військовими частинами та з'єднаннями Національної гвардії України, а також їх технічним забезпеченням в ході службово-бойового (бойового) застосування приймаючи ефективні рішення в обстановці, яка характеризується невизначеністю умов та вимог.

РН-14 Діяти у складі органів військового управління, спілкуючись з представниками інших видів та родів військ, представниками інших професійних груп різного рівня.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОНП підготовки офіцерів другого (магістерського) рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 251 «Державна безпека» зі спеціалізацій «Морально-психологічне забезпечення дій військових частин і з'єднань НГУ» та «Психологічна робота у Національній гвардії України», за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» зі спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», а також за спеціальністю 254 «Забезпечення військ (сил)» зі спеціалізацій «Організація тилового забезпечення військових частин і з'єднань НГУ» та «Організація технічного забезпечення військових частин і з'єднань НГУ». (див. Табл. 1).

Перелік змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Сутність та соціально-психологічні особливості управлінської діяльності.

Змістовий модуль 2. Психологія особистості військового керівника.

Змістовий модуль 3. Психологія військового колективу.

Змістовий модуль 4. Психологія управлінської взаємодії військового керівника та підлеглих.

Змістовий модуль 5. Конфліктні ситуації у військових колективах та управління ними.

Змістовий модуль 6. Управлінська діяльність військового керівника у екстремальних умовах.

Змістовий модуль 7. Психологічні умови ефективності військового управління.

Компетентності, які слухач набуде в результаті навчання:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення слухачами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та	Частково, під час виконання завдань	Поточне, виконання індивідуального

	виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов обстановки	групових та практичних занять. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	науково-дослідного завдання, модульний контроль.
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Повне, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Частково, під час виконання завдань семінарських, групових та практичних занять	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання, поточне, модульний контроль.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у складних та кризових ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-3	Здатність планувати та організовувати особисту діяльність	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-4	Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, виконання індивідуального дослідного завдання.
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення.	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самоудосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ПК-6	Здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-7	Здатність розглядати	Повне, під час виконання	Виконання

	проблему дослідження з використанням відповідних джерел та бібліографії.	індивідуального дослідного завдання.	індивідуального дослідного завдання.
ПК-9	Здатність здійснювати управління військовою частиною в ході бойових та спеціальних дій.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-11	Здатність організовувати підлеглих для виконання поставлених завдань.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-12	Здатність організовувати і оцінювати професійний розвиток команди.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-13	Здатність діяти у складі органів військового управління.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов обстановки	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, модульний контроль.
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Повне, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Частково, під час виконання завдань семінарських, групових та практичних занять	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання, поточне, модульний контроль.

ЗК-2	Здатність застосовувати знання у складних та кризових ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-3	Здатність планувати та організовувати особисту діяльність	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань. Частково, під час виконання індивідуального науково-дослідного завдання.	Поточне, виконання індивідуального науково-дослідного завдання.
ЗК-4	Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, виконання індивідуального дослідного завдання.
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення.	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самоудосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ПК-6	Здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-7	Здатність розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел та бібліографії.	Повне, під час виконання індивідуального дослідного завдання.	Виконання індивідуального дослідного завдання.
ПК-9	Здатність здійснювати управління військовою частиною в ході бойових та спеціальних дій.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-11	Здатність організовувати підлеглих для виконання поставлених завдань.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.

ПК-12	Здатність організовувати і оцінювати професійний розвиток команди.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-14	Здатність діяти у складі органів військового управління.	Частково, під час виконання завдань групових та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції, семінарські, групові і практичні заняття.

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання полягає у самостійному проведенні дослідження, відповідно до запропонованої викладачем тематики з урахуванням індивідуальних здібностей та особливостей слухачів, оформлених у вигляді доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, тез доповідей та виступів на науково-практичних конференціях, що є підготовкою до розроблення магістерської роботи.

Для слухачів заочної форми навчання обов'язковим індивідуальним науково-дослідним завданням є виконання контрольної роботи, яке передбачає проведення аналізу та обґрунтування шляхів вирішення проблем за напрямом управлінської діяльності відповідно до тематики, запропонованої викладачем.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) у Національній академії Національної гвардії України».

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на семінарських, групових та практичних заняттях шляхом усного або письмового опитування. На практичних заняттях оцінюються також якість та повнота відпрацювання запропонованих викладачем завдань. На семінарських заняттях разом зі ступенем засвоєння теоретичного матеріалу оцінюється науково-теоретичний та методичний рівень підготовлених доповідей та повідомлень.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

При оцінюванні виконання індивідуального науково-дослідного завдання враховуються самостійність виконання завдання, вид наукової діяльності (науковий реферат, доповідь на науково-практичній конференції, доповідь чи повідомлення на семінарських заняттях), повнота розкриття тематики, відповідність стандартам оформлення, ступінь опрацювання джерел, наявність ознак наукової новизни. Вид наукової діяльності слухач обирає самостійно. Максимальна кількість балів: науковий реферат – 20 балів, доповідь, яка передбачає публікацію тез доповіді – 10 балів.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ)

Знання слухачів оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національно ю шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно "	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання

За шкалою ECTS	За національно ю шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

На заліковому занятті оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо обидві оцінки «відмінно» (A).

«Добре» (B), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (B);
- обидві оцінки «добре» (B).

«Добре» (C), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (C) або «задовільно» (D або E);
- обидві оцінки «добре» (B або C).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (B або C), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

При трьох і чотирьох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «добре» (B або C), а решта — «відмінно» (A);

«Добре» (B), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (D);

«Добре» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (E);

«Задовільно» (D), якщо в окремих оцінках не більш двох оцінок «задовільно» (E);

«Задовільно» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «незадовільно» (F або FX);

«Незадовільно» (F або FX), якщо в окремих оцінках більше однієї оцінки «незадовільно» (F або FX).

При проведенні заліку у формі комп'ютерного тестування оцінка за тестові завдання виставляється:

«Відмінно» (A), якщо надано понад 90% правильних відповідей;

«добре» (B), якщо надано 82-89% правильних відповідей;

«добре» (C), якщо надано 75-81% правильних відповідей;

«задовільно» (D), якщо надано 66-74% правильних відповідей;

«задовільно» (E), якщо надано 60-65% правильних відповідей;

«незадовільно» (FX), якщо надано 35-59% правильних відповідей;
«незадовільно» (F), якщо надано 1-34% правильних відповідей.

Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем, виконанням індивідуального науково-дослідного завдання та заліком у співвідношенні 50% оцінки за поточний контроль, 30% за виконання індивідуального науково-дослідного завдання і 20% за результати заліку.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в команді.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальним науково-дослідним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими і оригінальними.